ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ

της 7ης Ιουλίου 1989 *

Κύριε Πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Α — Εισαγωγή

1. Οι συνεκδικαζόμενες υποθέσεις, ως προς τις οποίες πρόκειται να διατυπώσω τις απόψεις μου αφορούν διαφορές που δημιουργήθηκαν με την ευκαιρία της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), για τα οικονομικά έτη 1983, 1984 και 1985. Η Ιταλική Δημοκρατία προσβάλλει τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών για τα εν λόγω οικονομικά έτη.

2. Με την προσφυγή της στην υπόθεση 258/87, η προσφεύγουσα ζητεί τη μερική ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 19ης Ιουνίου 1987 σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών της Ιταλικής Δημοκρατίας για τις δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1983 [1]. Με τις προσφυγές της στις υποθέσεις 337 και 338/87 ζητεί τη μερική ακύρωση των αποφάσεων της Επιτροπής της 18ης Αυγούστου 1987 σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών για τα οικονομικά έτη 1984 και 1985 [2].

3. Οι παρούσες προσφυγές βάλλουν κατά της μη αναγνωρίσεως της επιβαρύνσεως του ΕΓΤΠΕ με τις δαπάνες που αφορούν τις πωλήσεις αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη δημοσίας αποθεματοποιήσεως, τη μεταποίηση πορτοκαλιών και λεμονιών και τις ειδικές πριμοδοτήσεις στον τομέα της αλιείας. Ειδικότερα, πρόκειται για τις ακόλουθες θέσεις:

α) πωλήσεις αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη δημοσίας αποθεματοποιήσεως:

— στην υπόθεση 258/87: 6 905 742 και 1 350 568 120 ιταλικών λιρετών (LIT), για το οικονομικό έτος 1983,

— στην υπόθεση 337/87: 1 139 642 880 και 1 720 264 000 LIT για το οικονομικό έτος 1984,

— στην υπόθεση 338/87: 2 024 919 600 και 6 305 824 900 LIT για το οικονομικό έτος 1985·

β) συντελεστής μετατροπής για τη μεταποίηση πορτοκαλιών και λεμονιών:

— στην υπόθεση 258/87: 2 824 069 LIT για το οικονομικό έτος 1983,

— στην υπόθεση 337/87: 5 515 101 163 και 1 080 936 168 LIT για το οικονομικό έτος 1984,

— στην υπόθεση 338/87: 567 423 720 και 34 814 210 LIT για το οικονομικό έτος 1985·

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — ΕΕ L 195, σ. 40.

2 — ΕΕ L 262, σσ. 23 και 35.

γ) ειδική πριμοδότηση στον τομέα της αλιείας:

— στην υπόθεση 258/87: 101 983 620 LIT για το οικονομικό έτος 1983,

— στην υπόθεση 337/87: 155 417 885 LIT για το οικονομικό έτος 1984,

— στην υπόθεση 338/87: 196 711 020 LIT για το οικονομικό έτος 1985.

4. Η προσφεύγουσα στηρίζει τα αιτήματα των προσφυγών της στην υπέρβαση εξουσίας και την έλλειψη αιτιολογίας καθώς και στην παράβαση των άρθρων 1, 3 και 5 του κανονισμού 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970 [3], και του άρθρου 8 του κανονισμού 1723/72 της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1972 [4].

5. Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών για τα οικονομικά έτη 1983, 1984 και 1985 καθόσον αποκλείουν την επιβάρυνση με τα επίμαχα ποσά.

6. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

στην υπόθεση 258/87,

— να ακυρώσει την απόφαση 87/368 της Επιτροπής, της 19ης Ιουνίου 1987, καθόσον δεν καταλογίζει στο ΕΓΤΠΕ τα ποσά των 6 905 742 049 LIT, των 1 350 568 120 LIT, των 2 824 069 LIT και των 101 983 620 LIT (σύνολο 8 361 117 858 LIT) — ή τα κατώτερα ποσά που πρέπει να θεωρηθούν ως ορθά, για τους εκτεθέντες λόγους — κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες του οικονομικού έτους 1983·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα·

στην υπόθεση 337/87,

— να ακυρώσει την απόφαση 87/468 της Επιτροπής, της 18ης Αυγούστου 1987, καθόσον δεν καταλογίζει στο ΕΓΤΠΕ τα ποσά των 1 139 642 880 LIT, των 1 720 264 000 LIT, των 5 515 101 163 LIT, των 1 080 936 168 LIT και των 155 417 885 LIT (συνολικά 9 611 362 096 LIT) — ή τα κατώτερα ποσά που πρέπει να θεωρηθούν ως ορθά για τους εκτεθέντες λόγους — κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες του οικονομικού έτους 1984·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα·

στην υπόθεση 338/87,

— να ακυρώσει την απόφαση 87/469 της Επιτροπής, της 18ης Αυγούστου 1987, καθόσον δεν καταλογίζει στο ΕΓΤΠΕ τα ποσά των 2 024 919 600 LIT, των 6 305 824 900 LIT, των 567 423 720 LIT, των 34 814 210 LIT και των 196 711 020 LIT (δηλαδή σύνολο 9 129 693 450 LIT) — ή τα κατώτερα ποσά που πρέπει να θεωρηθούν ως ορθά, για τους εκτεθέντες λόγους — κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες του οικονομικού έτους 1985·

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93.

4 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/008, σ. 115.

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

7. Η καθής ζητεί από το Δικαστήριο και στις τρεις υποθέσεις:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

8. Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά και τα επιχειρήματα των διαδίκων, παραπέμπω το Δικαστήριο στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Θα αναφερθώ στα πραγματικά περιστατικά μόνο καθόσον είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση της προτάσεως αποφάσεως.

Β — Η γνώμη μου επί της υποθέσεως

Ι — *Επί των πωλήσεων αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη δημοσίας αποθεματοποιήσεως*

α) *Σφράγιση των σάκων*

9. Δεν υπάρχει σύμπτωση απόψεων σχετικά με την απόδοση των δαπανών που αφορούν τις πωλήσεις αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη δημοσίας αποθεματοποιήσεως λόγω της σημάνσεως των σάκων δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 368/77 της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 1977 [5], και του άρθρου 7 του κανονισμού 443/77 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 1977 [6], παρά μόνο για το οικονομικό έτος 1983. Τα άρθρα αυτά ορίζουν: « οι σάκοι που περιέχουν το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που διατίθεται από τον οργανισμό παρεμβάσεως, φέρουν, με γράμματα ύψους ενός εκατοστομέτρου, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες επιγραφές: " προς μετουσίωση (κανονισμός ΕΟΚ 368/77) ", ... " προς μετουσίωση (κανονισμός ΕΟΚ 443/77) ", ... ».

10. Η καθής απέκλεισε την επιβάρυνση με το ποσό των 6 905 742 049 LIT για το λόγο ότι δεν εκπληρώθηκαν κανονικώς οι υποχρεώσεις εκ του άρθρου 15 του κανονισμού 368/77 και του άρθρου 7 του κανονισμού 443/77. Η καθής εκθέτει ότι η υποψία περί μη εκτελέσεως της σφραγίσεως γεννήθηκε καταρχάς από το γεγονός ότι η αίτηση περί αναλήψεως των εξόδων σφραγίσεως δεν είχε υποβληθεί. Οι έρευνες που διεξήχθησαν κατόπιν αυτού ενίσχυσαν την υποψία αυτή. Κατά τη διάρκεια μιας αποστολής τον Μάιο του 1986, οι ιταλικές αρχές εξήγησαν ότι η σήμανση δεν είχε γίνει επειδή είχε ήδη πραγματοποιηθεί από τις γερμανικές αρχές. Καθόσον το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη προερχόταν από τους γερμανικούς οργανισμούς παρεμβάσεως, οι σάκοι έφεραν, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2254/82 [7], την ένδειξη « latte scremato in polvere ad uso zootecnico in Italia ».

11. Με τηλετύπημα της 17ης Ιουνίου 1986 [8], η καθής κάλεσε την προσφεύγουσα να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με το ζήτημα της σημάνσεως κατά τη διάρκεια της διμερούς συναντήσεως που είχε προβλεφθεί για τις 26 Ιουνίου 1986. Το τηλετύπημα δεν διαβιβάστηκε κατά τους προβλεπόμενους τύπους, αλλά παραδόθηκε σε υπάλληλο του ιταλικού Υπουργείου Γεωργίας. Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το

5 — Κανονισμός 368/77 της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 1977, περί πωλήσεως με πλειοδοτικό διαγωνισμό αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που προορίζεται για τη διατροφή των χοίρων και των πουλερικών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/017, σ. 155).

6 — Κανονισμός 443/77 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 1977, περί πωλήσεως σε καθορισμένη τιμή αποβουτυρωμένου γάλακτος σε σκόνη που προορίζεται για τη διατροφή χοίρων και πουλερικών και ο οποίος τροποποιεί τους κανονισμούς 1687/76 και 368/77 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/017, σ. 183).

7 — Κανονισμός 2254/82 της Επιτροπής, της 13ης Αυγούστου 1982, περί των λεπτομερειών εφαρμογής της μεταβιβάσεως αποκορυφωμένου γάλακτος εις κόνιν στον ιταλικό οργανισμό παρεμβάσεως από τους οργανισμούς παρεμβάσεως άλλων κρατών μελών (ΕΕ 1982, L 240, σ. 9).

8 — Παράρτημα 1 του υπομνήματος αντικρούσεως.

εν λόγω τηλετύπημα αποτελούσε απλώς σχέδιο[9]. Προσθέτει ότι, για την περίπτωση που έχει διαβιβαστεί, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διαβίβαση αυτή μπόρεσε να πραγματοποιηθεί εν πάση περιπτώσει μετά τις 23 Ιουνίου 1986, εφόσον το τηλετύπημα της 23ης Ιουνίου 1986 (αριθ. 260224/3-G4)[10], περιέχον τα σημεία της ημερησίας διατάξεως της διμερούς συναντήσεως της 26ης Ιουνίου 1986, ανέφερε ακόμη ρητώς ότι ένα χωριστό τηλετύπημα θα ακολουθούσε σχετικά με την επισήμανση του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη δημοσίας αποθεματοποιήσεως.

12. Στις 17 Ιουνίου 1986, η καθής εξέδωσε, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 3, του κανονισμού 1723/72[11], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 422/86[12], απόφαση απευθυνόμενη στα κράτη μέλη, που καθόριζε την 15η Ιουλίου 1986 ως τελευταία ημερομηνία για τη διαβίβαση των συμπληρωματικών πληροφοριών που ήταν αναγκαίες για την εκκαθάριση των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1983. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη την επομένη.

13. Στις 26 Ιουνίου 1986[13], αμέσως μετά τη διμερή συνάντηση, συμπληρωματικές πληροφορίες ζητήθηκαν, πολύ λεπτομερώς, όσον αφορά τις δαπάνες που έπρεπε να αποδοθούν δυνάμει των κανονισμών 368/77 και 443/77. Στο έγγραφο αυτό δεν γινόταν λόγος για το ζήτημα της σημάνσεως των σάκων.

14. Στο τηλετύπημα της 8ης Ιουλίου 1986 (αριθ. 280005/3-G4)[14], στο οποίο αναφέρονταν συνοπτικά τα αποτελέσματα των διμερών συζητήσεων της 26ης Ιουνίου 1986, γινόταν μνεία, όσον αφορά τη σφράγιση των σάκων γάλακτος σε σκόνη, ότι η αναγγελθείσα γραπτή απάντηση αναμενόταν ακόμη.

15. Στη συνοπτική έκθεση της 15ης Αυγούστου 1986 σχετικά με τα αποτελέσματα και τους ελέγχους για την εκκαθάριση των λογαριασμών του 1983[15], αναφέρεται[16] ότι οι σάκοι αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη δεν σημάνθηκαν κατά την έξοδό τους από τον οργανισμό παρεμβάσεως. Μετά τις λεπτομερείς εξηγήσεις σχετικά με τα προβλήματα που αφορούν τους ελέγχους της μετουσιώσεως και τις αναλύσεις, στην έκθεση γίνεται μνεία, στο στοιχείο γ)[17], της υποχρεώσεως σημάνσεως, αναφέρεται δε η αντίστοιχη νομική βάση. Τέλος, αναφέρεται ότι τα έξοδα για το μετουσιωμένο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη, που αποτέλεσε το αντικείμενο διαρκών ελέγχων χωρίς αναλύσεις καθώς και για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη, μετουσιωμένο ή όχι, ενσωματωμένο σε ζωοτροφές αλλού πλην του αποθηκευτικού χώρου, δεν μπορούν να αποδοθούν[18]. Δεδομένου ότι οι πληροφορίες που καθιστούν δυνατό τον ακριβή προσδιορισμό των ποσών που αποκλείονται δεν έχουν, σύμφωνα με την έκθεση αυτή, ανακοινωθεί ακόμα, τα ποσά που δηλώθηκαν βάσει των κανονισμών 368/77 και 443/77 δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών, προκειμένου να μη καθυστερήσει αυτή στο σύνολό της. Στην τροποποίηση της συνοπτικής εκθέσεως, της 15ης Οκτωβρίου 1986[19], διατηρείται η προσωρινή απουσία των ποσών που δηλώθηκαν βάσει των κανονισμών 368/77 και 443/77.

16. Με άλλο τηλετύπημα της 17ης Οκτωβρίου 1986[20], η καθής ζήτησε ακριβείς, ειδικές, πληροφορίες ενόψει της εφαρμογής των κανονισμών 368/77 και 443/77. Πάντως, το

9 — Παράρτημα 1 του υπομνήματος απαντήσεως.

10 — Παράρτημα 1 του υπομνήματος απαντήσεως.

11 — Κανονισμός 1723/72 της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1972, περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/008, σ. 115).

12 — Κανονισμός 422/86 της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 1986, για την τροποποίηση του κανονισμού ΕΟΚ 1723/72 περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων (ΕΕ 1986, L 48, σ. 31).

13 — Παράρτημα 17 του υπομνήματος απαντήσεως.

14 — Παράρτημα 18 του υπομνήματος απαντήσεως.

15 — Παράρτημα 3 του δικογράφου της προσφυγής.

16 — Βλέπε σ. 67 της συνοπτικής εκθέσεως.

17 — Βλέπε σ. 68 της συνοπτικής εκθέσεως.

18 — Βλέπε στοιχείο δ), σ. 69.

19 — Παράρτημα 4 του δικογράφου της προσφυγής.

20 — Παράρτημα 6 του δικογράφου της προσφυγής.

πρόβλημα της σφραγίσεως των σάκων δεν αναφέρθηκε πλέον καθόλου. Απαντώντας στο τηλετύπημα αυτό, η προσφεύγουσα συνέταξε το από 27 Οκτωβρίου 1986 σημείωμα [21], παρέχουσα τις ζητηθείσες πληροφορίες και αναφέροντας, εξάλλου, ότι είχε προβεί στην προβλεπόμενη σήμανση κάθε φορά που το προϊόν εγκατέλειπε τον αποθηκευτικό χώρο.

17. Βάσει των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν εν τω μεταξύ, η καθής τροποποίησε εκ νέου τη συνοπτική έκθεση στις 12 Νοεμβρίου 1986 [22]. Με το έγγραφο αυτό, αποφάσισε να αποκλείσει τα δηλωθέντα ποσά ύψους 6 905 742 049 LIT λόγω της ελλείψεως σημάνσεως και 1 350 568 120 LIT λόγω της απουσίας αναλύσεων. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτέλεσαν τη βάση της αποφάσεως της 19ης Ιουνίου 1987, που αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως.

18. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η προθεσμία που καθορίστηκε στις 15 Ιουλίου 1986 για την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών του 1983 δεν μπορεί να εφαρμοστεί στα ζητήματα σημάνσεως των σάκων. Υποστηρίζει την άποψη ότι, ως προς το σημείο αυτό, η προθεσμία είχε αντιθέτως καταργηθεί σιωπηρώς, πράγμα που προκύπτει από το τηλετύπημα της 8ης Ιουλίου 1986 και τη συνοπτική έκθεση της 15ης Αυγούστου 1986 καθώς και από το έγγραφο της 15ης Οκτωβρίου 1986 που την τροποποίησε.

19. Η καθής απαντά ότι η λήγουσα στις 15 Ιουλίου 1986 προθεσμία συνιστά αποκλειστική προθεσμία. Προσθέτει ότι οι συμπληρωματικές πληροφορίες που ήταν αναγκαίες για τον υπολογισμό των αποδοτέων ποσών είχαν ακριβώς καθοριστεί και ότι η επί της ουσίας απόφαση ελήφθη μόλις συνετάγη η συνοπτική έκθεση της 15ης Αυγούστου 1986. Κατ' αυτήν, η συζήτηση αφορούσε πλέον μόνο τις ποσότητες αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που μετουσιώθηκαν στον τόπο της αποθηκεύσεως και σ' αυτές που μετουσιώθηκαν αλλού.

20. Για να αποφασιστεί αν τα έξοδα ορθώς αποκλείστηκαν, λόγω της ελλείψεως σημάνσεως, από τα αποδοτέα ποσά, πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν εγκύρως καθορίστηκε η λήξη προθεσμίας στις 5 Ιουλίου 1986, αν η προθεσμία αυτή συνιστά αποκλειστική προθεσμία και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν η εν λόγω προθεσμία παρατάθηκε ρητώς η σιωπηρώς.

21. Πρέπει καταρχάς να ληφθεί υπόψη η αρχή ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 1723/72, τα αναγκαία έγγραφα για την ετήσια εκκαθάριση λογαριασμών πρέπει να περιέλθουν στην Επιτροπή το αργότερο στις 31 Μαρτίου του επομένου έτους εκείνου κατά τη διάρκεια του οποίου πληρώθηκαν οι σχετικές δαπάνες. Για το οικονομικό έτος 1983, τα αναγκαία έγγραφα έπρεπε επομένως να έχουν περιέλθει στην Επιτροπή από τις 31 Μαρτίου 1984.

22. Οι συζητήσεις που ακολουθούν μετά από κάθε εκκαθάριση λογαριασμών προκαλούν κατά κανόνα μια έντονη ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων μεταξύ του κράτους μέλους και της Επιτροπής. Στο παρελθόν, οι συζητήσεις αυτές εξακολουθούσαν μερικές φορές για πολλά έτη. Ενόψει της ανάγκης να συναχθεί οριστικό συμπέρασμα, χωρίς εντούτοις να εξαιρεθούν αυθαιρέτως ορισμένες θέσεις, ο κανονισμός 422/86 προσέθεσε στο άρθρο 1 του κανονισμού 1723/72 την ακόλουθη παράγραφο 3:

« Είναι δυνατό να διαβιβάζονται συμπληρωματικές πληροφορίες στην Επιτροπή, μέσα σε μια προθεσμία που αυτή θα καθορίσει λαμβάνοντας υπόψη τον όγκο της εργασίας που

21 — Παράρτημα 7 του δικογράφου της προσφυγής.

22 — Παράρτημα 5 του δικογράφου της προσφυγής.

απαιτείται για την παροχή των πληροφοριών αυτών. Εκτός από την περίπτωση ανωτέρας βίας, αν δεν διαβιβασθούν οι συμπληρωματικές αυτές πληροφορίες μέσα στην προκαθορισμένη προθεσμία, η Επιτροπή θα λαμβάνει αποφάσεις επί τη βάσει των στοιχείων που έχει στην κατοχή της, εκτός αν η καθυστερημένη διαβίβαση των πληροφοριών δικαιολογείται λόγω εξαιρετικών περιστάσεων. »

23. Δυνάμει του νομικού αυτού ερείσματος, που θεσπίστηκε τον Φεβρουάριο του 1986, η καθής έλαβε στις 17 Ιουνίου την απόφαση κατά την οποία οι συμπληρωματικές πληροφορίες για την εκκαθάριση των λογαριασμών του 1983 έπρεπε να έχουν διαβιβαστεί το αργότερο στις 15 Ιουλίου 1986 [23]. Εξάλλου, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τον έγκυρο καθορισμό της προθεσμίας. Κατ' αυτήν, συμφωνήθηκε, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων σχετικά με την επιβολή αποκλειστικής προθεσμίας, ότι η λήξη της προθεσμίας δεν θα μπορούσε να προηγηθεί της περατώσεως των συνήθων συζητήσεων. Η λήξη της προθεσμίας καθορίστηκε μεν στις 17 Ιουνίου 1986, αλλά οι συζητήσεις είχαν προβλεφθεί για τις 26 Ιουνίου 1986 και πραγματοποιήθηκαν πράγματι κατά την ημερομηνία αυτή. Η προθεσμίας έληξε τρεις εβδομάδες αργότερα, στις 15 Ιουλίου 1986. Επομένως, ο καθορισμός της προθεσμίας δεν μπορούσε να προκαλέσει σχόλια.

24. Εξάλλου, όσον αφορά τις σημάνσεις, η επιλογή της ημερομηνίας δεν ήταν παράλογη. Η προσφεύγουσα γνώριζε το αργότερο από την αποστολή που πραγματοποιήθηκε το Μάιο 1986 — υπενθυμίζω ότι το οικονομικό έτος που αποτελούσε αντικείμενο της εκκαθαρίσεως είχε ολοκληρωθεί πριν από τρία έτη και πλέον — ότι υπήρχαν ασάφειες ως προς την πραγματική έκταση των πραγματοποιηθεισών σημάνσεων.

25. Με το τηλετύπημα της 17ης Ιουνίου, η προσφεύγουσα ρητώς κλήθηκε να παράσχει επεξηγήσεις ως προς το σημείο αυτό. Ακόμη και αν ευσταθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι αρχικά διαβιβάστηκε μόνο ένα σχέδιο τηλετυπήματος, ευσταθεί, έπρεπε να έχει συνειδητοποιήσει το αργότερο κατά τη διαβίβαση του οριστικού κειμένου του τηλετυπήματος, αμέσως πριν τη συνάντηση της 26ης Ιουνίου 1986, ότι ελλείψει άλλων διευκρινίσεων και αποδείξεων η θέση αυτή θα αποκλειόταν. Πρέπει να υποτεθεί ότι το θέμα αυτό τουλάχιστον εθίγη κατά τη διάρκεια της διμερούς συναντήσεως της 26ης Ιουνίου 1986. Αυτό προκύπτει από το τηλετύπημα της 8ης Ιουλίου 1986, το οποίο ανέφερε η ίδια η προσφεύγουσα, με το οποίο την εκάλεσε η καθής να καταθέσει γραπτώς τις ανακοινωθείσες εξηγήσεις. Εξάλλου, το τηλετύπημα της 8ης Ιουλίου 1986 δεν μπορεί να έχει την έννοια ότι η καθής ήθελε να εξακολουθήσει επ' αόριστον τις συζητήσεις επί του ζητήματος αυτού. Το τηλετύπημα αποδεικνύει, αφενός, τα θέματα που εθίγησαν κατά τη διμερή συνάντηση· αφετέρου, συνιστά υπενθύμιση όσον αφορά τις υποσχεθείσες πληροφορίες και μπορεί, στο βαθμό αυτό, να θεωρηθεί επίσης ως όχληση πριν από τη λήξη της προθεσμίας στις 15 Ιουλίου 1986.

26. Δεν αμφισβητείται ότι δεν δόθηκαν εξηγήσεις πριν από τη λήξη της προθεσμίας που επήλθε στις 15 Ιουλίου 1986. Επομένως, η θέση που αφορά τις σημάνσεις των σάκων μπορούσε να αποτελέσει το αντικείμενο των συνεχιζομένων συζητήσεων μόνο σε περίπτωση που η καθής εξακολούθησε, ρητώς ή σιωπηρώς, να ασχολείται μαζί της.

27. Δεν προκύπτει από κανένα απ' όσα έγγραφα κατατέθηκαν κατά τη δίκη, με ημερομηνία μεταγενέστερη της 15ης Ιουλίου 1986, ότι η καθής θέλησε να εξακολουθήσει τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τις σημάνσεις των σάκων. Δεν είναι δυνατό να συναχθεί διαφορετικό συμπέρασμα από τη συνοπτική έκθεση της 15ης Αυγούστου 1986 ούτε από τις τροποποιήσεις που υπέστη. Πρέπει καταρχάς να αναφερθεί ότι η έκθεση της 15ης Αυγούστου 1986 συνετάγη ένα μήνα μετά τη λήξη της προθεσμίας· επομένως θα μπορούσε εν πάση περιπτώσει να ορίσει εκ νέου την ήδη λήξασα προθεσμία.

23 — Απόφαση C(86) 1067 τελικό, παράρτημα 2 του υπομνήματος αντικρούσεως.

28. Αυτή η επανέναρξη της προθεσμίας έπρεπε όμως να συνάγεται σαφώς και χωρίς να υπάρχουν διφορούμενα από την ανάγνωση του εγγράφου. Εντούτοις, αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Μεταξύ των προβλημάτων που τίθενται στο πλαίσιο των κανονισμών 368/77 και 443/77, απαντάται, πρώτον, η διαπίστωση ότι οι σάκοι δεν είχαν σημανθεί κατά την έξοδό τους από τον οργανισμό παρεμβάσεως [24]. Στο στοιχείο γ) υπενθυμίζεται η υποχρέωση σημάνσεως των σάκων που απορρέει από τους εν λόγω κανονισμούς. Με το στοιχείο δ) του εγγράφου ανακοινώνεται τελικώς ότι μόνο ο υπολογισμός των θέσεων που αποκλείονται της χρηματοδοτήσεως δεν είναι δυνατός. Δεδομένου ότι τα σχετικά στοιχεία δεν έχουν ακόμη ανακοινωνθεί, οι θέσεις, ως προς τις οποίες μπορεί να υπάρξει απόδοση δυνάμει των κανονισμών 368/77 και 443/77, μετατέθηκαν, κατά το εν λόγω έγγραφο, προκειμένου να μη καθυστερήσει η εκκαθάριση των λογαριασμών στο σύνολό της.

29. Απ' όλο το πλαίσιο όμως προκύπτει ότι η ατέλεια των εγγράφων αφορούσε μόνο τα σημεία « μόνιμοι έλεγχοι χωρίς αναλύσεις » και « αποβουτυρωμένο γάλα σε σκόνη προς μετουσίωση ή ενσωμάτωση » σε άλλο τόπο από αυτόν του οργανισμού παρεμβάσεως. Ακόμη και για τις θέσεις αυτές, η επί της ουσίας απόφαση σχετικά με το ποιες θέσεις αποκλείστηκαν της αποδόσεως είχε ήδη ληφθεί. Μονο οι συμπληρωματικές εξηγήσεις, αναγκαίες για το συγκεκριμένο υπολογισμό των αποδοτέων ποσών, έλειπαν ακόμη.

30. Η τροποποίηση της συνοπτικής εκθέσεως της 15ης Οκτωβρίου 1986 δεν οδηγεί σε διαφορετική άποψη. Όσον αφορά το σημείο « σημάνσεις των σάκων », δεν επήλθε καμία τροποποίηση.

31. Με τηλετύπημα της καθής, της 17ης Οκτωβρίου 1986, η προσφεύγουσα εκλήθη εκ νέου, τυπικώς και λίαν λεπτομερώς να διαβιβάσει τις πληροφορίες που έλειπαν ακόμη προκειμένου να γίνει ο υπολογισμός των ποσών. Απαντώντας στο τηλετύπημα αυτό, διατύπωσε την άποψή της ως προς τη θέση σχετικά με τη σήμανση των σάκων για πρώτη φορά μετά τις 15 Ιουλίου 1986 και χωρίς να έχει ερωτηθεί ως προς το σημείο αυτό. Κατά τα λοιπά, παρέσχε τις πληροφορίες που έλειπαν ακόμη.

32. Βάσει των εν τω μεταξύ συμπληρωθέντων εγγράφων, η καθής υπολόγισε τα ποσά που μπορούσαν να αποδοθούν και απέκλεισε, στη δεύτερη τροποποίηση της συνοπτικής εκθέσεως, της 12ης Νοεμβρίου 1986, την επίμαχη θέση λόγω της μη σημάνσεως των σάκων.

33. Η παράταση της αποκλειστικής προθεσμίας, που έληγε στις 15 Ιουλίου 1986, δεν επήλθε ούτε ρητώς ούτε σιωπηρώς, τα δε έξοδα σχετικά με το μετουσιωμένο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη ορθώς αποκλείστηκαν της αποδόσεως λόγω της μη σημάνσεως των σάκων.

β) *Μη πραγματοποίηση αναλύσεως του μετουσιωμένου αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη*

34. Το ζήτημα του μετουσιωμένου αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη τίθεται για την εκκαθάριση των λογαριασμών των ετών 1983, 1984 και 1985.

35. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η χημική ανάλυση του μετουσιωμένου προϊόντος, αποβλέπουσα στην επαλήθευση της ομοιόμορφης κατανομής των προστεθεισών ουσιών, δεν είναι υποχρεωτική. Κατά την προσφεύγουσα, αυτή η υποχρέωση δεν προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 368/77. Προσθέτει δε ότι η παράγραφος 3, σημείο Δ, του παραρτήματος Ι του κανονισμού ουδόλως προβλέπει ότι η ανάλυση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται κατά πάσα περίπτωση.

24 — Βλέπε σ. 67.

36. Η καθής αντιτάσσει σ' αυτό ότι από το γράμμα της παραγράφου 3, σημείο Δ, του παραρτήματος του κανονισμού 368/77 προκύπτει ότι πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί ανάλυση. Κατ' αυτήν, η ανάλυση αποτελεί μέρος του ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 16 του κανονισμού. Προσθέτει ότι, αν δεν ήταν έτσι, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας των διατάξεων του παραρτήματος δεν θα είχε νόημα.

37. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι οι εν λόγω αναλύσεις έχουν πραγματοποιηθεί κατόπιν αιτήσεως της εταιρείας Zoovit, από το εργαστήριο Itrapac SpA, της Crotone, ενόψει της σημάνσεως του προϊόντος. Κατ' αυτήν, το εργαστήριο επιβεβαίωσε ότι η διαδικασία επεξεργασίας που υιοθετήθηκε κατέστησε δυνατή τη λήψη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων κατανομής. Εντούτοις, από το αποδεικτικό έγγραφο που προσκόμισε η προσφεύγουσα [25] προκύπτει, χωρίς αμφιβολία, ότι οι εν λόγω αναλύσεις, προοριζόμενες να επαληθεύουν την ομοιόμορφη κατανομή των προστεθεισών ουσιών, δεν ζητήθηκαν και, συνεπώς, ούτε πραγματοποιήθηκαν.

38. Επομένως, πρόκειται μόνο για την απάντηση στη νομική ερώτηση αν η ανάλυση που προορίζεται για την επαλήθευση των αποτελεσμάτων της κατανομής είναι υποχρεωτική.

39. Η νομική βάση για τους ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων πρέπει να τοποθετηθεί η επίμαχη ανάλυση, απαντάται στις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 16 και του άρθρου 6, καθώς και του παραρτήματος του κανονισμού 368/77, τέλος δε και του άρθρου 8 του κανονισμού 443/77, που απλώς παραπέμπει στις ουσιαστικές διατάξεις του άρθρου 16, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 368/77.

25 — Παράρτημα 12 του δικογράφου της προσφυγής.

40. Το άρθρο 16 του κανονισμού 368/77 έχει ως εξής:

« 1. Η μετουσίωση του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη ή η απευθείας ενσωμάτωση αυτού σε ζωοτροφή, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο ή δεύτερο στίχο, διενεργείται μέσα σε ένα χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών...

2. Η αρμόδια αρχή του ενδιαφερομένου κράτους μέλους εξασφαλίζει τον έλεγχο της μετουσιώσεως ή της απευθείας ενσωματώσεως, συμπληρώνοντας το λογιστικό έλεγχο με έναν επιτόπιο έλεγχο. Παρ' όλα αυτά, στην περίπτωση της απευθείας ενσωματώσεως, αυτός μπορεί να εξασφαλιστεί με ξαφνικές και συχνές επιθεωρήσεις.

...

Σε περίπτωση μετουσιώσεως με απευθείας ενσωμάτωση υπό την έννοια του αρθρου 6, παράγραφος 1, δεύτερος στίχος, οι δαπάνες ελέγχου της εργασίας αυτής, καταβάλλονται κατ' αποκοπή προς δύο λογιστικές μονάδες ανά τόνο αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και, εφόσον πρόκειται για ένα μόνιμο ουσιαστικό έλεγχο, δεν μπορεί να είναι κατώτερος των τριάντα λογιστικών μονάδων κατά ημέρα ελέγχου.

... »

Το άρθρο 6, στο οποίο γίνεται αναφορά, ορίζει σχετικά με ό,τι μας ενδιαφέρει επί του παρόντος:

« 1. Ο υποβάλλων αίτηση για το διαγωνισμό δεν μπορεί να συμμετάσχει σ' αυτόν παρά μόνον αν αναλάβει εγγράφως την υποχρέωση:

— είτε να μετουσιώσει ή να αναθέσει τη μετουσίωση του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη σύμφωνα με μία από τις συνταγές που αναγράφονται στην παράγραφο 1 του παραρτήματος, τηρώντας τις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του παραρτήματος, σ' ένα κέντρο μετουσιώσεως που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 7,

— είτε να μετουσιώσει το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη με την απευθείας ενσωμάτωση σε μία ζωοτροφή υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 8 και στην παράγραφο 2 του παραρτήματος, τηρώντας τις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του παραρτήματος.

... »

Η παράγραφος 3 του παραρτήματος φέρει τον τίτλο:

« Προδιαγραφές γενικού χαρακτήρος που αφορούν τη μετουσίωση και την ενσωμάτωση. »

Στο σημείο Δ αναφέρεται:

« Τα προϊόντα που προστίθενται στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη, σύμφωνα με τις συνταγές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει να αναμειγνύονται κατά ομοιόμορφο τρόπο, έτσι ώστε δύο δείγματα 50 γραμμαρίων το καθένα, που έχουν ληφθεί στην τύχη σε μία παρτίδα 25 χιλιογράμμων πρέπει να δώσουν στη χημική ανάλυση τα ίδια αποτελέσματα, μέσα στα όρια σφάλματος που γίνονται ανεκτά για τη μέθοδο αναλύσεως που χρησιμοποιείται.

Για τον έλεγχο της μετουσιώσεως εφαρμόζονται οι διατάξεις που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την οδηγία 70/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1970, περί εισαγωγής τρόπων λήψεως δειγμάτων και κοινοτικών μεθόδων αναλύσεως για τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών. »

41. Το άρθρο 16 του κανονισμού 368/77 δεν παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το ποια είναι τα κριτήρια που πρέπει να εξεταστούν κατά τον έλεγχο που πρέπει να πραγματοποιηθεί. Το μόνο σίγουρο είναι ότι πρέπει να πραγματοποιηθούν τόσο λογιστικός όσο και φυσικός έλεγχος. Το αντικείμενο και η έκταση των ελέγχων προκύπτουν από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 6 και του παραρτήματος του κανονισμού 368/77.

42. Κατόπιν αυτού τίθεται το ερώτημα αν μια νομική υποχρέωση ως προς τη φύση και την έκταση των ελέγχων απορρέει από το ίδιο το παράρτημα. Η όλη οικονομία του παραρτήματος δείχνει το αντίθετο. Το παράρτημα, ανάλογα με τις περιπτώσεις, αναφέρει τις διαδικασίες που μπορούν να ακολουθούνται κατά τη μετουσίωση [26] ή ορίζει τις αναλογίες μεταξύ των διαφόρων ουσιών για την απευθείας ενσωμάτωση [27]. Τέλος, η παράγραφος 3 του παραρτήματος ορίζει σειρά ποιοτικών προδιαγραφών τις οποίες πρέπει να πληροί το μετουσιωμένο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη. Οι διαφορές έχουν σχέση με την επιλεγείσα μορφή μετουσιώσεως.

43. Εφόσον διεξάγονται έλεγχοι, το προϊόν πρέπει φυσικά να είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του παραρτήματος. Μέχρις αυτού του σημείου εκτείνεται ο επιτακτικός χαρακτήρας του παραρτήματος, τον οποίο επικαλείται η καθής. Η έκταση και η συχνότητα των ελέγχων δεν μπορούν εντούτοις να συναχθούν από το παράρτημα.

26 — Παράγραφος 1 του παραρτήματος.

27 — Παράγραφος 2 του παραρτήματος.

44. Αυτό ισχύει επίσης για την παράγραφο 3, σημείο Δ, του παραρτήματος. Η διάταξη αυτή πρέπει να γίνει αντιληπτή ως ποιοτική προδιαγραφή ώστε, σε περίπτωση δειγματοληπτικής αναλύσεως, η ομοιόμορφη κατανομή των προστεθεισών ουσιών πρέπει να ανταποκρίνεται στα κριτήρια που προβλέπονται από την εν λόγω διάταξη. Η έννοια της «λήψεως δειγμάτων» δείχνει καθαυτή ότι δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση για ανάλυση που πρέπει να πραγματοποιείται σε κανονικά διαστήματα. Αλλ' ούτε είναι δυνατό να συναχθεί από την εν λόγω διάταξη η νομική υποχρέωση περί πραγματοποιήσεως, γενικώς, αυτών ακριβώς των αναλύσεων.

45. Θα μπορούσε, το πολύ-πολύ, να συναχθεί παρόμοια νομική υποχρέωση από τη δεύτερη φράση, εφόσον αυτή παραπέμπει στην οδηγία 70/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1970. Η ανάγνωση της οδηγίας στην οποία γίνεται παραπομπή δείχνει εντούτοις ότι και αυτή αποτελεί μόνο ένα μέσον προοριζόμενο να εισάγει ομοιόμορφους τρόπους ελέγχου και αναλύσεως και αποτελεί απλώς βάση εξουσιοδοτήσεως, διασφαλίζουσα ότι οι έλεγχοι που προβλέπονται σε άλλες κοινοτικές πράξεις μπορούν να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον ομοιόμορφο τρόπο που πρόκειται να εισαχθεί από τα κράτη μέλη [28].

46. Οι εφαρμοστέες κοινοτικές πράξεις δεν παρέχουν διευκρινίσεις σχετικά με την έκταση και τη συχνότητα των απαιτουμένων αναλύσεων. Επομένως, λόγω ελλείψεως ακριβείας δεν είναι δυνατόν να θεμελιώσουν νομική υποχρέωση. Ο αποκλεισμός των εξόδων ελέγχου λόγω της μη πραγματοποιήσεως αναλύσεως βάσει της παραγράφου 3, σημείο Δ, του παραρτήματος ήταν, επομένως, παράνομος. Η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή ως προς το σημείο αυτό.

28 — Βλέπε άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 70/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1970, περί εισαγωγής τρόπων λήψεως δειγμάτων και μεθόδων κοινοτικής αναλύσεως για τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 156).

II — *Συντελεστής μετατροπής για τη μεταποίηση πορτοκαλιών και λεμονιών*

47. Η έριδα σχετικά με την εφαρμογή διαφορετικών συντελεστών μετατροπής εκ μέρους των διαδίκων οφείλεται στο γεγονός ότι η καθής, προκειμένου να καθορίσει σε ποιο χρονικό σημείο ένας νέος συντελεστής μετατροπής καθίσταται εφαρμοστέος στις χρηματικές αντισταθμίσεις για τη μεταποίηση των νωπών πορτοκαλιών και λεμονιών, έλαβε υπόψη τις περιόδους εμπορίας των εν λόγω προϊόντων, ενώ η προσφεύγουσα έκρινε ότι δεν υπήρχε καμία σχέση μεταξύ του καθεστώτος βιομηχανικής μεταποιήσεως και του καθεστώτος προϊόντων σε νωπή κατάσταση. Για τις ιταλικές αρχές, η ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος νέων συντελεστών μετατροπής είναι, επομένως, αυτή που καθορίζεται από τις διατάξεις που διέπουν τα προϊόντα για τα οποία δεν υφίσταται περίοδος εμπορίας.

48. Η προσφυγή στην υπόθεση 258/87 βάλλει κατά του αποκλεισμού ενός ποσού ανερχομένου σε 2 824 069 LIT κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών του έτους 1983. Πρόκειται για τη μείωση του ποσού που δηλώθηκε ενόψει αποδόσεως για τις αντισταθμίσεις σχετικά με τη μεταποίηση πορτοκαλιών κατά τη διάρκεια της περιόδου 1981/1982. Η διαφορά μεταξύ του δηλωθέντος ποσού και του ποσού που έγινε δεκτό προκύπτει από την εφαρμογή διαφορετικών συντελεστών μετατροπής. Η προσφεύγουσα έλαβε ως βάση, κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών για το οικονομικό έτος 1981/1982, ως συντελεστή μετατροπής 1 ECU = 1 258 LIT. Η δε καθής εφάρμοσε ως συντελεστή 1 ECU = 1 227 LIT.

49. Για την περίοδο 1982/1983, οι διάδικοι συμφωνούν ως προς την εφαρμογή του συντελεστή μετατροπής 1 ECU = 1 289 LIT. Η εκκαθάριση λογαριασμών όσον αφορά την αντιστάθμιση σχετικά με τη μεταποίηση πορ-

τοκαλιών κατά τη διάρκεια της περιόδου 1982/1983 δεν αποτελεί, επομένως, αντικείμενο της διαφοράς.

50. Οι προσφυγές στις υποθέσεις 337 και 338/77 βάλλουν κατά των αποφάσεων της Επιτροπής καθόσον αυτές έχουν αποκλείσει από την απόδοση αντισταθμίσεως σχετικά με τη μεταποίηση πορτοκαλιών που ανέρχονται σε 5 515 101 163 LIT για το έτος 1984 και σε 567 423 720 LIT για το έτος 1985. Εξάλλου, δεν έγιναν δεκτές οι αντισταθμίσεις σχετικά με τη μεταποίηση λεμονιών, ανερχόμενες σε 1 080 936 168 LIT για το έτος 1984 και σε 34 814 210 LIT για το έτος 1985. Η διάσταση οφείλεται στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα διατήρησε ως συντελεστή μετατροπής 1 ECU = 1 432 LIT, ενώ η καθής έλαβε ως βάση, για την περίοδο 1983/1984, ως συντελεστή μετατροπής 1 ECU = 1 341 LIT. Μόλις με την αντίστοιχη έναρξη της περιόδου 1984/1985 η καθής εφάρμοσε ως συντελεστή μετατροπής 1 ECU = 1 432 LIT.

51. Στην υπόθεση 258/87 η προσφεύγουσα στηρίζει τα αιτήματά της στην παράβαση των ακολούθων διατάξεων: άρθρο 7 α του κανονισμού 208/70 [29], το οποίο προστέθηκε με τον κανονισμό 2972/75 [30], παράρτημα VII του κανονισμού 878/77 [31], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3398/81 [32]· άρθρα 1, 3 και 5 του κανονισμού 729/70 και άρθρο 8 του κανονισμού 1723/72. Εξάλλου, στις υποθέσεις 337 και 338/87, επικαλείται την παράβαση του παραρτήματος VII του κανονισμού 878/77, όπως τροποποιήθηκε αντιστοίχως με τους κανονισμούς 1223/83 [33] και 855/84 [34].

52. Όλες οι προσφυγές βασίζονται κατ' ουσίαν στο γεγονός ότι ο εφαρμοστέος συντελεστής μετατροπής πρέπει να είναι αυτός που ισχύει κατά την ημερομηνία της πράξεως, δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία γεννάται η απαίτηση. Το γενεσιουργό γεγονός για τη μεταποίηση των πορτοκαλιών και το γενεσιουργό γεγονός για τη μεταποίηση των λεμονιών έχουν καθοριστεί από τους κανονισμούς σε διαφορετικές ημερομηνίες.

53. Η καθής δεν αμφισβητεί τη σημασία της ημερομηνίας του γενεσιουργού γεγονότος. Εντούτοις, εκκινεί από την αρχή ότι τόσο για τα πορτοκάλια όσο και για τα λεμόνια υπάρχει περίοδος εμπορίας, πράγμα που εξηγεί ότι η ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος ενός συντελεστή μετατροπής που έχει εκ νέου καθοριστεί είναι διαφορετική από αυτή της ενάρξεως της ισχύος του αντίστοιχου τροποποιητικού κανονισμού.

54. Η προσφεύγουσα αντιτάσσει στην επιχειρηματολογία αυτή ότι η μεταποίηση πορτοκαλιών και λεμονιών δεν αποτελεί εμπορία των γεωργικών προϊόντων, δηλαδή πορτοκαλιών και λεμονιών, που αποτελεί αντικείμενο της κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών [35], αλλά βιομηχανική μεταποίηση διεπόμενη από άλλους κανόνες. Για να ενισχύσει την άποψή της, παρατηρεί ότι οι βασικοί κανονισμοί που διέπουν τη μετα-

29 — Κανονισμός 208/70 της Επιτροπής της 4ης Φεβρουαρίου 1970 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 45).

30 — Κανονισμός 2972/75 της Επιτροπής της 12ης Νοεμβρίου 1975 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/014, σ. 101).

31 — Κανονισμός 878/77 του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 1977 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/018, σ. 27).

32 — Κανονισμός 3398/81 του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 1981 (ΕΕ 1981, L 344, σ. 1).

33 — Κανονισμός 1223/83 του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 1983 (ΕΕ 1983, L 132, σ. 33).

34 — Κανονισμός 855/84 του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ 1984, L 90, σ. 1).

35 — Κανονισμός 1035/72 του Συμβουλίου της 18ης Μαΐου 1972 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/007, σ. 250).

ποίηση πορτοκαλιών[36] και λεμονιών[37] βασίζονται απευθείας στο άρθρο 43 της Συνθήκης ΕΟΚ.

55. Προκειμένου να κριθεί το ζήτημα αυτό, πρέπει καταρχάς να καθοριστεί αν υφίσταται, για τα πορτοκάλια και τα λεμόνια που προορίζονται για μεταποίηση, περίοδος εμπορίας κατά την έννοια της κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών. Το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 1035/72 ορίζει τις ποικιλίες οπωροκηπευτικών που υπόκεινται σε σύστημα τιμών και παρεμβάσεων. Μεταξύ αυτών είναι τα πορτοκάλια και τα λεμόνια. Από αυτό προκύπτει ότι τα νωπά πορτοκάλια και λεμόνια, εκτός του ότι υπάγονται στην κοινή οργάνωση αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών, υπόκεινται και σε ειδικά μέτρα παρεμβάσεως.

56. Στον κανονισμό 1343/73[38], που στηρίζεται στον κανονισμό 1035/73 και που καθορίζει τις βασικές τιμές και τις τιμές αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών, για την περίοδο εμπορίας 1973/1974, η περίοδος για τα γλυκά πορτοκάλια καθορίζεται στο χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο μέχρι τον Ιούνιο του επομένου έτους και η περίοδος εμπορίας για τα λεμόνια στο χρονικό διάστημα από τον Ιούλιο μέχρι τον Μάιο του επομένου έτους.

57. Τόσο για τα πορτοκάλια όσο και για τα λεμόνια έχει εισαχθεί, εκτός του γενικού συστήματος παρεμβάσεως επί των τιμών, ένα σύστημα που αποβλέπει στην προώθηση της μεταποιήσεως των εν λόγω γεωργικών προϊόντων. Η δομή των ειδικών μέτρων ενόψει της προωθήσεως της μεταποιήσεως όσον αφορά ορισμένες ποικιλίες πορτοκαλιών κατά την έννοια του κανονισμού 2601/69 και αυτή των ειδικών μέτρων που αποβλέπουν στην προώθηση της εμπορίας των μεταποιημένων λεμονιών κατά την έννοια του κανονισμού 1035/77 είναι παρεμφερείς. Πριν από την έναρξη κάθε περιόδου, καθορίζεται μια κατώτατη τιμή που οι μεταποιητές οφείλουν να καταβάλουν στους παραγωγούς. Το γεγονός ότι η κατώτατη τιμή πρέπει να καθορίζεται στην αρχή της περιόδου δείχνει σαφώς ότι η περίοδος υφίσταται επίσης για τα φρούτα που προορίζονται για μεταποίηση.

58. Εξάλλου, οι διατάξεις που αφορούν τον καθορισμό της αντίστοιχης τιμής δείχνουν επίσης τον κατά το περιεχόμενο σύνδεσμο που υφίσταται με το σύστημα τιμών και παρεμβάσεων κατά την έννοια της κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών. Οι βασικές τιμές και οι τιμές αγοράς, που θεσπίζονται δυνάμει των διατάξεων αυτών, χρησιμοποιούνται ως βάση για τον καθορισμό των κατωτάτων τιμών αγοράς. Στον τομέα της μεταποιήσεως πορτοκαλιών, αυτό προκύπτει από το άρθρο 2 του κανονισμού 2601/69 καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις των μεταγενέστερων κανονισμών σχετικά με τον καθορισμό της κατωτάτης τιμής αγοράς[39]. Στον τομέα της μεταποιήσεως λεμονιών, η χρησιμοποίηση της τιμής αγοράς και της βασικής τιμής για τον καθορισμό της κατωτάτης τιμής προκύπτει από το άρθρο 1 του κανονισμού 1035/77.

59. Ένα τυπικό επιχείρημα υπέρ του συνδέσμου μεταξύ της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών και των μέτρων που αποβλέπουν στην προώθηση της μεταποιήσεως απορρέει από το άρθρο 3 του κανονισμού 1035/77, του βασικού κανονισμού για τη μεταποίηση λεμονιών, που παραπέμπει, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής, στο άρθρο 33 του κανονισμού 1035/72 περί

36 — Κανονισμός 2601/69 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1969 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 28).

37 — Κανονισμός 1035/77 του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 1977 (ΙΟ 1977, L 125, σ. 3).

38 — Κανονισμός 1343/73 του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 1973 (ΙΟ 1973, L 141, σ. 1).

39 — Βλέπε κανονισμό 1733/81 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 1981 (ΕΕ 1981, L 172, σ. 36), για την περίοδο 1981/1982, και τον κανονισμό 2507/83 της Επιτροπής, της 3ης Σεπτεμβρίου 1983 (ΕΕ 1983, L 248, σ. 12), για την περίοδο 1983/1984.

κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών.

60. Εκτός του τυπικού αυτού συνδέσμου και του ουσιαστικού συνδέσμου που υφίσταται μεταξύ της κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών και των συστημάτων που αποβλέπουν στην προώθηση της μεταποιήσεως πορτοκαλιών και λεμονιών, η συχνή σύνδεση με την περίοδο εμπορίας των διατάξεων που θεσπίζονται στο πλαίσιο της ενισχύσεως στη μεταποίηση δείχνει ότι υφίσταται επίσης περίοδος εμπορίας για τα φρούτα που προορίζονται για μεταποίηση. Παρόμοια σύνδεση απαντάται για παράδειγμα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, και στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2601/69, στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 208/70, στους κανονισμούς 1733/81 και 2507/83, στό άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 1035/77, στο άρθρο 1 του κανονισμού 1045/77 [40], κ.λπ.

61. Το γεγονός ότι περίοδος εμπορίας υφίσταται επίσης για τα πορτοκάλια που προορίζονται για μεταποίηση προκύπτει, τέλος, σαφώς από τον κανονισμό 1154/78 [41], που είχε ρητώς ως αντικείμενο την τροποποίηση των κανονισμών 2601/69 και 1035/72. Ο τροποποιητικός αυτός μηχανισμός της κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών και του βασικού κανονισμού σχετικά με τη μεταποίηση πορτοκαλιών περιέχει νέο καθορισμό της περιόδου εμπορίας για ορισμένες ποικιλίες οπωροκηπευτικών. Εξ αυτού του λόγου, σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού 1154/78, ισχύει για τα πορτοκάλια περίοδος εμπορίας που διαρκεί από την 1η Οκτωβρίου μέχρι τις 15 Ιουλίου και για τα λεμόνια από την 1η Ιουνίου μέχρι τις 31 Μαΐου. Ο παράλληλος χαρακτήρας των συστημάτων ενισχύσεως στη μεταποίηση για τα πορτοκάλια και για τα λεμόνια προκύπτει, εξάλλου, από το μεταγενέστερο κανονισμό 1562/85 [42], περί των λεπτομερειών εφαρμογής τόσο του κανονισμού 2601/69, βασικού κανονισμού σχετικά με τη μεταποίηση των πορτοκαλιών, όσο και του κανονισμού 1035/77, βασικού κανονισμού σχετικά με τη μεταποίηση των λεμονιών.

62. Η ενίσχυση στη μεταποίηση των πορτοκαλιών και των λεμονιών έχει ως σκοπό την υποστήριξη της εμπορίας των εν λόγω προϊόντων. Λόγω του σκοπού τους, τα μέτρα αυτά ωφελούν εν τέλει τους παραγωγούς νωπών φρούτων· η χρηματική υποστήριξη των μεταποιητικών επιχειρήσεων δεν είναι παρά ένας κρίκος της αλυσίδας των μέτρων που αποβλέπουν στην προώθηση της διαθέσεως των νωπών φρούτων· η χρηματική υποστήριξη κατά την παρασκευή των μεταποιημένων προϊόντων επιδιώκεται, επομένως, μόνο έμμεσα.

63. Επομένως, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ύπαρξη μιας περιόδου εμπορίας και για τα πορτοκάλια και τα λεμόνια που προορίζονται για μεταποίηση. Αυτό έχει αποφασιστική σημασία όσον αφορά την εφαρμογή ορισμένου συντελεστή μετατροπής. Από αυτό πρέπει να διακριθεί το ζήτημα ποια ημερομηνία έχει αποφασιστική σημασία για την εφαρμογή του ισχύοντος συντελεστή μετατροπής. Το άρθρο 6 του κανονισμού 1134/68 [43], σχετικά με τους εφαρμοστέους συντελεστές μετατροπής στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, προβλέπει τον ακόλουθο βασικό κανόνα:

« Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θεωρείται ως χρόνος πραγματοποιήσεως της συναλλαγής η ημερομηνία, κατά την οποία λαμβάνει χώρα η γενεσιουργός αιτία της απαιτήσεως που αντιστοιχεί στο ποσό, το οποίο αφορά τη συναλλαγή αυτή όπως η γενεσι-

40 — Κανονισμός 1045/77 της Επιτροπής της 18ης Μαΐου 1977 (JO 1977, L 125, σ. 23).

41 — Κανονισμός 1154/78 του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 1978 (ΕΕ 03/021, σ. 98).

42 — Κανονισμός 1562/85 της Επιτροπής της 7ης Ιουνίου 1985 (ΕΕ 1985, L 152, σ. 5).

43 — Κανονισμός 1134/68 του Συμβουλίου της 30ής Ιουλίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/004, σ. 3).

ουργός αιτία καθορίζεται από κοινοτική ρύθμιση ... »

64. Η γενεσιουργός αιτία του δικαιώματος της χρηματικής αντισταθμίσεως για τη μεταποίηση πορτοκαλιών επέρχεται — όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 2972/75 — κατά τη μεταποίηση αυτή. Εντούτοις, επειδή είναι δύσκολο να ορίζεται η ακριβής ημερομηνία της μεταποιήσεως για δεδομένη παρτίδα και πρέπει να διασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή του συστήματος της χρηματικής αντισταθμίσεως, πρέπει να εφαρμόζεται ενιαίος συντελεστής μετατροπής. Προς τούτο ορίζεται πλασματικώς ορισμένη ημερομηνία ως ημερομηνία μεταποιήσεως. Κατ' αυτόν τον τρόπο, για τη μεταποίηση των πορτοκαλιών, το γενεσιουργό του δικαιώματος χρηματικής αντισταθμίσεως γεγονός θεωρείται ότι επέρχεται την 1η Μαΐου κάθε έτους[44].

65. Για τη μεταποίηση των λεμονιών γίνεται διάκριση ανάλογα με τις περιόδους μεταποιήσεως. Το γενεσιουργό του δικαιώματος χρηματικής αντισταθμίσεως γεγονός θεωρείται ότι επέρχεται στις 30 Νοεμβρίου για την περίοδο από 1ης Ιουνίου μέχρι 30 Νοεμβρίου και στις 31 Μαΐου για την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου μέχρι 31 Μαΐου. Για τις περιπτώσεις συμπληρωματικής χρηματικής αντισταθμίσεως η ημερομηνία αναφοράς είναι η 31η Μαΐου για ολόκληρο το έτος[45].

66. Ο κανονισμός 208/70, περί καθορισμού των λεπτομερειών εφαρμογής των μέτρων που αναφέρονται στην προώθηση της μεταποιήσεως πορτοκαλιών και ο κανονισμός 1045/77, περί καθορισμού των λεπτομερειών εφαρμογής των μέτρων που αποβλέπουν στην προώθηση της εμπορίας των μεταποιημένων προϊόντων με βάση τα λεμόνια, έχουν αντικατασταθεί από τον κανονισμό 1562/85, περί καθορισμού των κοινών λεπτομερειών εφαρμογής για τους τομείς που καλύπτονται από τους δύο κανονισμούς. Ο νέος αυτός κανονισμός τροποποίησε επίσης τις ημερομηνίες κατά τις οποίες επέρχεται πλασματικώς το γενεσιουργό του δικαιώματος γεγονός. Η τροποποίηση επήλθε με βάση τις ακόλουθες σκέψεις: « ... λόγω της σχέσεως που υπάρχει μεταξύ της χρηματικής αποζημιώσεως και της ελαχίστης τιμής που πρέπει να καταβληθεί στον παραγωγό, ο συντελεστής μετατροπής που εφαρμόζεται στην τιμή αυτή πρέπει να είναι ο ίδιος με εκείνον που εφαρμόζεται στη χρηματική αποζημίωση »[46]. Κατά το άρθρο 11 του κανονισμού 1562/85, το γενεσιουργό του δικαιώματος χρηματικής αποζημιώσεως γεγονός θεωρείται επομένως ότι επέρχεται:

« α) για τα πορτοκάλια: την 1η Οκτωβρίου της τρέχουσας περιόδου εμπορίας για τα προϊόντα που παραδίδονται κατά την εν λόγω περίοδο εμπορίας·

β) για τα λεμόνια:

— αντίστοιχα, την 1η Ιουνίου και την 1η Δεκεμβρίου της τρέχουσας περιόδου εμπορίας...

— την 1η Δεκεμβρίου της τρέχουσας περιόδου εμπορίας, για τα προϊόντα για τα οποία ενδέχεται να χορηγηθεί συμπληρωματική χρηματική αποζημίωση ».

67. Για το συγκεκριμένο υπολογισμό των ποσών που πρέπει να αποδοθούν, πρέπει να ληφθούν ως βάση οι ημερομηνίες του πλασματικού γενεσιουργού γεγονότος και ο συντελεστής μετατροπής που εφαρμόζεται κατά το εν λόγω χρονικό σημείο. Ο καθορισμός των συν-

44 — Βλέπε άρθρο 7 α) του κανονισμού 208/70, που έχει προστεθεί με τον κανονισμό 2972/75.

45 — Βλέπε τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 9 και του άρθρου 1 του κανονισμού 1045/77.

46 — Βλέπε κανονισμό 1562/85, έκτη αιτιολογική σκέψη.

τελεστών μετατροπής για τις συγκεκριμένες περιόδους πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό 878/77 και τους κανονισμούς περί τροποποιήσεως αυτού[47], καθώς και με τον κανονισμό 1223/83, περί καταργήσεως του κανονισμού 878/77 και με τον κανονισμό 855/84, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 1223/83.

68. Για τις περιόδους ως προς τις οποίες το Δικαστήριο έχει κληθεί να αποφανθεί, προκύπτει από τα ανωτέρω η ακόλουθη κατάσταση. Από τις 6 Απριλίου 1981, ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 850/81, ο εφαρμοστέος συντελεστής κατά το παράρτημά του VII είναι 1 ECU = 1 227 LIT. Ο συντελεστής αυτός ήταν ακόμη εφαρμοστέος την 1η Μαΐου 1982, οπότε πρέπει να βασιστεί στον εν λόγω συντελεστή η εκκαθάριση των λογαριασμών για την περίοδο 1981/1982 για τα πορτοκάλια. Μία τροποποίηση του συντελεστή επήλθε με το παράρτημα VII του κανονισμού 3398/81. Κατά τη διάταξη αυτή, ο εφαρμοστέος συντελεστής ήταν 1 ECU = 1 258 LIT. Εντούτοις, ο εν λόγω συντελεστής έπρεπε να εφαρμοστεί, κατά το παράρτημα VII, σημείο 1), πέμπτος στίχος, από της ενάρξεως της περιόδου 1982/1983 για τα πορτοκάλια, τα οποία είναι τα μόνα που μας ενδιαφέρουν εδώ. Εντούτοις, πριν από την 1η Οκτωβρίου 1982, έναρξη της περιόδου, ο κανονισμός τροποποιήθηκε. Με τον κανονισμό 1051/82 αποφασίστηκε ότι από της ενάρξεως της περιόδου 1982/1983 ο εφαρμοστέος συντελεστής έπρεπε να είναι 1 ECU = 1 289 LIT[48]. Οι κανονισμοί 1207/83 και 1668/82 διατήρησαν τον εν λόγω συντελεστή. Η επόμενη τροποποίηση επήλθε μόλις στις 23 Μαΐου 1983, οπότε κατά την ημερομηνία αναφοράς της 1ης Μαΐου 1983 ο συντελεστής 1 ECU = 1 289 LIT εφαρμοζόταν ακόμη.

69. Ο κανονισμός 1223/83, της 20ής Μαΐου 1983, που άρχισε να ισχύει στις 23 Μαΐου 1983, εισήγαγε το συντελεστή 1 ECU = 1 341 LIT. Ο συντελεστής αυτός εφαρμοζόταν μέχρι της ενάρξεως της περιόδου 1984/1985, δηλαδή μέχρι την 1η Οκτωβρίου 1984. Επομένως, την 1η Μαΐου 1984 εφαρμοζόταν ακόμη ο συντελεστής 1 ECU = 1 341 LIT. Η κατά την 1η Οκτωβρίου 1984 τροποποίηση για τα πορτοκάλια επήλθε με τον κανονισμό 855/84 και όρισε το συντελεστή σε 1 ECU = 1 432 LIT. Ο συντελεστής αυτός εφαρμοζόταν ακόμη την 1η Μαΐου 1985.

70. Κατ' εφαρμογή των ιδίων αρχών, για τη μεταποίηση των λεμονιών ισχύουν κατόπιν αυτού οι ακόλουθοι συντελεστές: ο συντελεστής μετατροπής 1 ECU = 1 289 LIT άρχισε να ισχύει την 1η Ιουνίου 1982, ημερομηνία της ενάρξεως της περιόδου εμπορίας και, επομένως, ίσχυε ακόμη στις 30 Νοεμβρίου 1982 [49]. Η τροποποίηση του συντελεστή μετατροπής σε 1 ECU = 1 341 LIT, επήλθε στις 23 Μαΐου 1983 κατ' εφαρμογή του κανονισμού 1223/83 και, επομένως, ίσχυε στις 31 Μαΐου για την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1982 μέχρι 31 Μαΐου 1983. Αυτός ο συντελεστής μετατροπής ίσχυε ακόμη στις 30 Νοεμβρίου 1983 καθώς και στις 31 Μαΐου 1984. Μόλις κατά την έναρξη της περιόδου 1984/1985, δηλαδή την 1η Ιουνίου 1984, εισήχθη η ισοτιμία 1 ECU = 1 432 LIT με τον κανονισμό 855/84. Στις 30 Νοεμβρίου 1984 καθώς και στις 31 Μαΐου 1985 εφαρμοζόταν επομένως ο συντελεστής 1 ECU = 1 432 LIT.

71. Ο κανονισμός 1562/85 τροποποίησε, όπως ήδη αναφέρθηκε, τις ημερομηνίες κατά τις οποίες το γενεσιουργό του δικαιώματος χρηματικής αποζημιώσεως γεγονός θεωρείται πλασματικώς ότι επήλθε. Με την έναρξη της ισχύος του κανονισμού αυτού, στις 12 Ιουνίου 1985 [50], οι ημερομηνίες ενάρξεως της περιόδου

47 — Βλέπε κανονισμό 850/81 του Συμβουλίου, της 1ης Απριλίου 1981 (ΕΕ 1981, L 90, σ. 1), κανονισμό 3398/81 (ΕΕ 1981, L 344, σ. 1), κανονισμό 1051/82 του Συμβουλίου, της 4ης Μαΐου 1982 (ΕΕ 1982, L 123, σ. 1), κανονισμό 1207/82 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 1982 (ΕΕ 1982, L 140, σ. 51) και κανονισμό 1668/82 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1982 (ΕΕ 1982, L 184, σ. 19).

48 — Βλέπε παράρτημα VII, σημείο 1, δεύτερος στίχος, του κανονισμού 1051/82.

49 — Βλέπε κανονισμούς 3398/81, 1051/82, 1207/82 και 1668/82.

50 — Βλέπε άρθρο 22 του κανονισμού 1562/85.

μεταποιήσεως είναι αυτές που συνιστούν στο εξής τις ημερομηνίες αναφοράς: η 1η Οκτωβρίου για τα πορτοκάλια και, κατά περίπτωση, η 1η Ιουνίου ή η 1η Δεκεμβρίου για τα λεμόνια. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού 1562/85, οι κανονισμοί 208/70 και 1045/77 καταργήθηκαν μεν, αλλά εξακολούθησαν να εφαρμόζονται για τα πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού μεταποιηθέντα προϊόντα. Συνεπώς, για τις περιόδους από 1ης Οκτωβρίου 1984 μέχρι 15 Ιουλίου 1985 για τα πορτοκάλια και από 1ης Ιουνίου 1984 μέχρι 31 Μαΐου 1985 για τα λεμόνια, η 1η και η 31η Μαΐου 1985 συνέχισαν να αποτελούν την ημερομηνία αναφοράς αντιστοίχως για τα πορτοκάλια και τα λεμόνια.

72. Επομένως, η καθής εφάρμοσε τους ορθούς συντελεστές μετατροπής. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή ως προς το σημείο αυτό.

III — *Επί της ειδικής πριμοδοτήσεως στον τομέα της αλιείας*

73. Το τελευταίο σημείο, με το οποίο θα ασχοληθώ τώρα, αφορά την άρνηση χρηματοδοτήσεως ειδικών πριμοδοτήσεων για τις σαρδέλες και τους γαύρους που έχουν χορηγηθεί στη μεταποιητική βιομηχανία.

74. Προκειμένου να ενισχύσει τον ανταγωνισμό στον τομέα των σαρδελών και γαύρων εντός της Κοινότητας, η καθής θέσπισε σύστημα πριμοδοτήσεων προς όφελος, εντέλει, των παραγωγών της Κοινότητας. Η δομή των ενισχύσεων είναι τέτοια ώστε, αφενός, οι οργανώσεις παραγωγών μπορούν να αποκτούν απευθείας δικαίωμα ειδικών πριμοδοτήσεων. Αφετέρου, πρόκειται για τη διασφάλιση μιας κατώτατης τιμής αρκετά ικανοποιητικής για τις οργανώσεις παραγωγών, δημιουργώντας υπέρ των μεταποιητικών βιομηχανιών το δικαίωμα πριμοδοτήσεως εφόσον αναλαμβάνουν συμβατικώς την υποχρέωση να καταβάλουν μία κατωτάτη τιμή [51].

75. Κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών για τα έτη 1983, 1984 και 1985, η καθής απέκλεισε της αποδόσεως τις ειδικές πριμοδοτήσεις που χορηγήθηκαν στη μεταποιητική βιομηχανία καθόσον οι σαρδέλες και οι γαύροι προέρχονταν από την οργάνωση παραγωγών DOMAR.

76. Στην οργάνωση παραγωγών DOMAR είχαν διαπραχθεί παρανομίες που συνεπήχθησαν την ποινική δίωξη σε εθνικό επίπεδο. Λόγω των διαπιστωθέντων πλημμελημάτων, οι ειδικές πριμοδοτήσεις που είχαν χορηγηθεί στην οργάνωση παραγωγών DOMAR για το οικονομικό έτος 1980 αποκλείστηκαν κανονικώς της αποδόσεως. Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε το βάσιμο του μέτρου αυτού με τις αποφάσεις που εξέδωσε στις υποθέσεις 342 και 343/85 [52]. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου βασίστηκαν ιδίως στο γεγονός ότι οι προβλεπόμενοι έλεγχοι δεν πραγματοποιήθηκαν κανονικώς.

77. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι οι παρανομίες που διαπιστώθηκαν στην οργάνωση παραγωγών δεν πρέπει να έχουν επίπτωση στη χορήγηση των ειδικών πριμοδοτήσεων προς τη μεταποιητική βιομηχανία. Κατ' αυτήν, τόσο η υποχρέωση καταβολής κατωτάτης τιμής όσο και η πραγματική μεταποίηση των δηλωθεισών ποσοτήτων μπορούν να επαληθευθούν κα έχουν ορθώς εκτελεστεί. Η καθής απαντά ότι η συμπεριφορά των μεταποιητικών επιχειρήσεων

51 — Βλέπε κανονισμό 2204/82 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουλίου 1982 (ΕΕ 1982, L 235, σ. 7) και κανονισμό 3138/82 της Επιτροπής, της 19ης Νοεμβρίου 1982 (ΕΕ 1982, L 335, σ. 9).

52 — Απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1987 στην υπόθεση 342/85, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4677 και απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1987 στην υπόθεση 343/85, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4711.

δεν είναι καθοριστική καθαυτή και ότι το κράτος μέλος πρέπει επιπλέον να διασφαλίζει τους αναγκαίους ελέγχους καθώς και την τήρηση εκ μέρους των οργανώσεων παραγωγών των κοινοτικών προϋποθέσεων.

78. Προκειμένου να κριθεί το ζήτημα του νομικού ερωτήματος αν πρέπει, κατά νόμο, να αποδίδονται οι ειδικές πριμοδοτήσεις που χορηγήθηκαν στη μεταποιητική βιομηχανία σε περίπτωση νομότυπης συμπεριφοράς των εν λόγω επιχειρήσεων ή αν η στάση των οργανώσεων παραγωγών πρέπει επίσης να έχει επίπτωση στην κρισιολογία αυτή, πρέπει καταρχάς να αναγνωριστεί ότι δεν πρόκειται εν προκειμένω για απόφαση επί του ερωτήματος αν οι μεταποιητικές επιχειρήσεις μπορούσαν ή όχι να διεκδικήσουν τις ειδικές πριμοδοτήσεις. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό απορρέει από τις νομικές σχέσεις μεταξύ του κράτους μέλους και των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

79. Η απάντηση στο ερώτημα αν ένα κράτος μέλος μπορεί να αξιώσει την απόδοση εκ μέρους της Κοινότητας μιας πριμοδοτήσεως που καταβλήθηκε σε μεταποιητική επιχείρηση, εξαρτάται από τις σχέσεις μεταξύ του κράτους μέλους και της Κοινότητας. Επομένως, οι σκέψεις σχετικά με το αντικείμενο και το σκοπό του συστήματος των πριμοδοτήσεων μπορούν επίσης να έχουν επίπτωση στην απόφαση αυτή.

80. Ομοίως, το κράτος μέλος έχει έναντι της Κοινότητας άλλη νομική θέση απ' ό,τι έναντι των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Το άρθρο 8 του κανονισμού 2204/82 αναφέρεται πρωτίστως στις σχέσεις κράτους μέλους — μεταποιητικών επιχειρήσεων. Αντιθέτως, το άρθρο 4 του κανονισμού καθορίζει τις υποχρεώσεις των οποίων την εκπλήρωση έναντι της Κοινότητας πρέπει να διασφαλίζει το κράτος μέλος. Οι υποχρεώσεις ελέγχου και οι δυνατότητες παρεμβάσεως του κράτους μέλους δικαιολογούν το να αξιώνεται απ' αυτό, έναντι της Κοινότητας, ευρύτερη ευθύνη από την της επαληθεύσεως αν μία ειδική πριμοδότηση χορηγήθηκε δικαίως ή όχι.

81. Όπως ήδη προκύπτει από την ανάγνωση των αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού 2204/82, ειδικές πριμοδοτήσεις για τους γαύρους και τις σαρδέλες πρέπει εντέλει να ευνοούν τους παραγωγούς. Ομοίως, το άρθρο 2 του κανονισμού ορίζει: « Η ειδική πριμοδότηση χορηγείται μόνο για τις σαρδέλες και τους γαύρους που... έχουν αλιευθεί από μέλος μιας οργάνωσης παραγωγών ... ». Το ίδιο το κράτος ευθύνεται για την τήρηση των κοινοτικών διατάξεων. Για το λόγο αυτόν, οι αιτιολογικές σκέψεις αναφέρουν ήδη: « ... η ειδική πριμοδότηση μπορεί να καταβάλεται μόνο μετά από τη διαπίστωση εκ μέρους των κρατών μελών ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που έχουν καθοριστεί γι' αυτήν. »

82. Εξάλλου, το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 2204/82 επιβάλλει στα κράτη μέλη τη θέσπιση συστήματος ελέγχου. Αν δεν ανταποκριθούν στην υποχρέωση αυτή, δεν μπορούν να ζητήσουν από την Κοινότητα την απόδοση των δαπανών τους. Η ευθύνη αυτή ισοδυναμεί με υποχρέωση εγγυήσεως, αφού μόνο σε περίπτωση πλήρους εκτελέσεως όλων των κοινοτικών διατάξεων μπορεί να γίνει απόδοση των ενισχύσεων εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων.

83. Η ευρεία αυτή ευθύνη του κράτους μέλους, το οποίο ταυτόχρονα παραμένει ελεύθερο να επιλέξει τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει για να διασφαλίσει την τήρηση της κοινοτικής διατάξεως, δικαιολογεί τον αποκλεισμό της αποδόσεως — στις περιπτώσεις πρόδηλων παρανομιών που συνεπάγονται ποινική δίωξη και έχουν διαπραχθεί από οργάνωση παραγωγών — της πριμοδοτήσεως που φέρεται ως

βασιζόμενη στις παραδόσεις προϊόντων της εν λόγω οργανώσεως. Πράγματι, ακόμη και αν δεν μπορεί να προσαφθεί στη μεταποιητική επιχείρηση η μη τήρηση των υποχρεώσεών της, το κράτος μέλος δεν έχει εντούτοις ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις ελέγχου που εμπίπτουν στο πεδίο ευθύνης του. Συνεπώς, η προσφυγή δεν μπορεί να γίνει δεκτή εφόσον αναφέρεται στην ακύρωση της αποφάσεως της καθής όσον αφορά τις ειδικές πριμοδοτήσεις που αποκλείονται της αποδόσεως.

84. Στο συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί επίσης να αντιταχθεί ότι η καθής απέδωσε τις δαπάνες του σε άλλο κράτος μέλος που είχε προμηθευθεί τα προϊόντα από την ίδια οργάνωση παραγωγών. Πράγματι, δεν μπορεί να προσαφθεί στο εν λόγω κράτος μέλος ότι παρέβη τις υποχρεώσεις του ελέγχου έναντι μιας οργανώσεως παραγωγών που δεν έχει την έδρα της στο έδαφός του.

Δικαστικά έξοδα

85. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, το Δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει τα έξοδα ολικώς ή μερικώς σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

Γ — Πρόταση

86. Προτείνω να γίνει δεκτή η προσφυγή μόνον καθόσον αφορά τον αποκλεισμό των εξόδων σχετικά με τη μετουσίωση του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη λόγω μη πραγματοποιήσεως αναλύσεως. Από αυτό προκύπτει η ακόλουθη πρόταση αποφάσεως:

« 1) Οι αποφάσεις 87/368, της 19ης Ιουνίου 1987, 87/468, της 18ης Αυγούστου 1987, και 87/469, της 18ης Αυγούστου 1987, της Επιτροπής, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών της Ιταλικής Δημοκρατίας που αφορούν τις δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων, για τα οικονομικά έτη 1983, 1984 και 1985, ακυρώνονται καθόσον δεν έχουν αναγνωρίσει την επιβάρυνση του ΕΓΤΠΕ με τα ποσά:

— 1 350 568 120 LIT για το οικονομικό έτος 1983,

— 1 720 264 000 LIT για το οικονομικό έτος 1984 και

— 6 305 824 900 LIT για το οικονομικό έτος 1985.

2) Η προσφυγή απορρίπτεται κατά τα λοιπά.

3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα. »